

Aile ?klimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aile ?klimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16395>

Özet

Aile İklimi Ölçeği, Gönül, Işık-Bağ ve Şahin-Acar (2018) tarafından Türkçeye uyarlaması gerçekleştirilen ve psikometrik açıdan incelenen bir ölçektir. Bu araç, aile ortamındaki duygusal bağlar, kuşaklar arası otorite dinamiklerini ve bilişsel uyumu değerlendirerek, aile içindeki genel iklimi ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, 34 maddeden ve üç ana faktörden oluşmaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürü bağlamında güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabilirliğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Aile İklimi, Aile İlişkisel, Kuşaklar-arası Otorite, Bilişsel Uyum, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Cronbach Alpha.

Yazarlar

Buse Gönül, H. Işık-Bağ, B. Şahin-Acar.

Amaç

Aile İklimi Ölçeği'nin temel amacı, orijinal ölçeğin yapısını koruyarak araç Türkçeye uyarlamak ve Türk popülasyonu için geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları tamamlamaktır. Bu uyarlama, aile içindeki ilişkisel dinamikleri, otorite yapıları ve diğer sistemdeki uyumu bilimsel yöntemlerle ölçebilecek standart bir araç sağlamayı hedeflemiştir.

Bu ölçek, özellikle klinik psikoloji, gelişim psikolojisi ve psikolojik danışma ve rehberlik alanlarında, aile yapısının gelişimini ve iç dinamiklerini derinlemesine değerlendirmek isteyen araştırmacılar ve uygulayıcılar için önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Yapı

Ölçek, genel olarak **aile iklimi** kavramını üç temel ve birbirinden ayrılan faktör üzerinden ölçmektedir. Bu faktörler, ailenin duygusal, sosyal ve bilişsel düzeyinin farklı yönlerini temsil ederken, toplamda 34 maddeyi kapsamaktadır:

Aile İlişkisel (21 Madde): Aile üyeleri arasındaki duygusal yakınlık, karışıklık desteğinin ve güçlü bağların seviyesini ölçer.

Kuşaklar-arası Otorite (7 Madde): Aile içindeki hiyerarşik yapıyı, yaşı büyük olanların (ebeveynler veya büyükler) isteklerine uyma eğilimini ve otoriteye gösterilen saygıyı değerlendirir.

Bilişsel Uyum (6 Madde): Aile üyelerinin hayata dair temel değerler, inançlar ve yaşam felsefeleri açısından ne kadar benzerlik gösterdiğini, yani ortak değerler sistemindeki uyumu ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, istatistiksel yöntemler olan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak detayl? bir ?ekilde incelenmi?tir. AFA sonucunda elde edilen üç faktörlü yap? (Aile ?çi ?li?kisellik, Ku?aklar-aras? Otorite ve Bili?sel Uyum), teorik yap?y? destekler nitelikte bulunmu?tur.

Bu faktör yap?s?, daha sonra DFA ile test edilmi? ve analiz sonuçlar?, modelin uyum de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi?tir. Bu bulgular, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? teorik **aile iklimi** yap?s?n? Türk örnekleminde geçerli bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlıl?k güvenilirli?i, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. 34 maddelik ölçe?in tamam? için iç tutarlıl?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur, bu katsay? **.91** olarak rapor edilmi?tir.

Alt ölçeklerin güvenilirlik katsay?lar? ise ayr? ayr? incelendi?inde, yüksek düzeyde tutarlıl?k sergilemi?tir:

Aile ?çi ?li?kisellik Alt Ölçe?i için $\alpha = .95$

Ku?aklar-aras? Otorite Alt Ölçe?i için $\alpha = .87$

Bili?sel Uyum Alt Ölçe?i için $\alpha = .87$

Elde edilen tüm bu katsay?lar, Aile ?klimi Ölçe?i'nin hem genel yap?s?n?n hem de alt boyutlar?n?n **güvenilir** ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, toplamda 34 maddeden ve faktör analizleri sonucunda belirlenen üç ayr? faktörden olu?maktadır. Bu faktörler, aile içi dinamiklerin temel boyutlar?n? temsil etmektedir.

Aile ?çi ?li?kisellik: Bu alt ölçek 21 maddeden olu?ur ve aile üyeleri aras?ndaki duygusal yak?nl??? ve ba?lıl??? ölçer.

Ku?aklar-aras? Otorite: Bu alt ölçek 7 maddeden olu?ur ve ailedeki hiyerar?i ve büyüklerin otoritesine uyumu merkeze al?r.

Bili?sel Uyum: Bu alt ölçek 6 maddeden olu?ur ve aile üyelerinin ortak de?erler ve ya?am görüş?lerindeki benzerli?ini de?erlendirir.

Yap?lan faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in bu üç faktörlü yap?s?n?n Türk kültürüne özgü örnekleme geçerli oldu?unu ve yeterli düzeyde varyans aç?klad???n? göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon

Ya? Grubu: Belirtilmemi? (Uyarlama çal??mas? üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler üzerinde yap?lm?? olabilir.)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, aile iklimini de?erlendirmek üzere geli?tirilmis?tir ve farklı demografik gruplarda kullan?labılır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lmaktadır. Cevap seçenekleri 1 (kesinlikle kat?lm?yorum) ile 5 (kesinlikle kat?l?yorum) arasında de?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile, ?li?ki, Otorite, Uyum, Psikometri, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2018 (Uyarlama çal??mas?nın yay?n y?I?).

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgisi için sorumlu yazar Buse Gönül ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi a?a??da belirtilmi?tir.

Kaynaklar

Gönül, B., I??k-Ba?, H. ve ?ahin-Acar, B. (2018). Aile ?klimi Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik aç?dan incelenmesi. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi*, 8(50), 165-200.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki bağlantıdan ula??labılır: [aile-iklimi-olcegi-toad.pdf](#)

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresleri: busegonul@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

Aile ?klimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek 34 madde ve üç faktörden olu?maktadır:

Aile içi ili?kisellik (21m): . Birço?umuzun en güçlü duygusal ba?lar? ailenin d???ndaki ki?ilerledir.

Ku?aklar-aras? otorite (7m): Ya?ça büyük olanlar?n isteklerine uyulur.

Bili?sel uyum (6m): Hayata dair de?erlerimiz çok benzerdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM